

Önskan från logopedmottagningarna

Många uteblir från sina tider på logopedmottagningarna. För att vårdnadshavare inte ska missa tiderna önskar logopedmottagningarna att ni tillfrågar vårdnadshavare när remissen skrivs om de godkänner att få sms-påminnelse från logopedmottagningen och att ni i ros-remissen skriver "sms-påminnelse ok" eller något liknande.

Johanna Karlhager

Kostnadsfri barnhälsovård

För att säkerställa en jämlik barnhälsovård och för att ni som personal inte ska behöva göra någon bedömning av rätten till subventionerad vård, finns nu beslut på att **alla barn** har rätt till hela barnhälsovårdsprogrammet utan kostnad.

Beslut fattat 27/10 undertecknat Jonas Claesson.

Maria Stark

Anmälan om oro för ett barn

Barnhälsovården i Sverige samlar in nationell statistik över hur många anmälningar som görs av BVC samt hur samverkan ser ut.

När ni skickat in er anmälan om oro för ett barn till socialtjänsten, registrera det [här](#).

Registrera även när ni samverkat med socialtjänsten, (barnhälsovården kan ha medverkat eller själva initierat samverkan. Samverkan ska finnas dokumenterad i barnets journal. Att endast skicka journalkopior på förfrågan från socialtjänsten räknas **inte** som samverkan.) Det skall ni göra [här](#).

Maria Stark

Innehåll

Önskan från logopedmottagningen .	1
Kostnadsfri barnhälsovård	1
Anmälan om oro för ett barn	1
Vaccination av ofullständigt vaccinerade barn på BVC	2
När använda EMLA vid BCG och TST	3
Nationella vaccinupphandling 2023 .	4
Logopeder till alla BHT	4
Komigång Online – en möjlighet till tidigare insatser vid kommunikationssvårigheter	5
Filmer om språk på 1177	5
Forskning	6
Publikationer	6
Gåvoböcker Örebro kommun	6
Webbföreläsningar/utbildningar	7
Glad påsk	9

Vaccination av ofullständigt vaccinerade barn

Regioner och kommuner är skyldiga att kompletteringsvaccinera t.o.m. 17 års ålder enligt [Barnvaccinationsprogrammet](#). I Region Örebro län är det Asyl- och Invandrarhälsan (AIH) som vanligen utför vaccinationsanamnes och därefter verkställer BVC respektive elevhälsan eventuellt behov av alla kompletterande vaccinationer inkl. BCG-vaccination.

I RHB finns doser och intervall av ofullständigt vaccinerade barn på BVC. Här följer en kort översikt:

Rotavirusinfektion – levande oralt vaccin

2-3 doser beroende på vaccin.

Vaccination mot rotavirusinfektion ska inte påbörjas hos barn som har fyllt 12 veckor.

Andra dosen får inte ges utan läkarordination när barnet uppnått 16 veckors ålder.

DTP (difteri, stelkramp, kikhosta) – avdödat vaccin

Om tidigare givna dos/er är med;

- dos 1 tidigast vid 2 mån ålder och med minst 6 v intervall med 2 primärdoser, eller med minst 4 v intervaller med 3 primärdoser, samt med minst 6 mån till första påfyllnadsdos:

→ *fortsätt med nästa aktuella dos/er och intervall/er enligt Barnvaccinationsprogrammet**.

Minst 3 års intervall till andra påfyllnadsdos (tidigast vid 5 års ålder).

*Undantag: Om barnet är 6 år eller äldre, och endast en primärdos är given före 12 mån ålder, ge om dosen d.v.s. börjar helt om med Barnvaccinationsprogrammet.

Polio – avdödat vaccin

Minst 4 doser, varav 2 ska vara påfyllnadsdos, med minst 6 v mellan primärdoserna och 6 mån mellan påfyllnadsdoserna.

Minst 1 dos ska vara IPV om barnet är vaccinerat med OPV (oralt polio, drp).

Hib (Haemophilus influenzae typ b) – avdödat vaccin

3 doser: 2 primärdoser + 1 påfyllnadsdos med schema som vid grundvaccinering med DTP.

Vaccination från 1 års ålder endast 1 dos.

Erbjuds endast t.o.m. 5 års ålder.

PCV – avdödat vaccin

3 doser: 2 primärdoser + 1 påfyllnadsdos med schema som vid grundvaccinering med DTP.

Vaccination i ålder 12-23 mån: 2 doser med minst 2 mån intervall, i ålder 2-5 år: 1 dos.

(anm. Region Örebro praxis använda schema för Vaxneuvance/LE).

Erbjuds endast t.o.m. 5 års ålder.

Hepatit B – avdödat vaccin

3 doser med minst 1 mån intervall.

MPR – parenteralt levande vaccin

1 dos 12-18 mån.

Doser före 1 års ålder räknas inte, och ges inte om före 12 mån ålder.

Om två doser är givna efter 12 mån ålder med minst 1 mån intervall behöver barnet inte vaccineras av elevhälsan.

BCG – parenteralt levande vaccin

BCG-vaccination erbjuds alla barn t.o.m. 6 års ålder* med familjeursprung från länder med en [TB-incidens \$\geq 40/100\,000\$](#) (*så länge som barnet är inskrivet på BVC).

Provtagning av nyanlända för tuberkulos och eventuell BCG-vaccination görs i regel av AIH.

BCG-vaccination bör föregås av tuberkulintest (TST) för att utesluta tidigare exponering för mykobakterier. Tuberkulintest behöver dock inte genomföras före vaccination av barn yngre än 18 månader, förutsatt att barnet inte varit utsatt för smitta i familjen, hushållet eller i samband med en utlandsvistelse. Om TST har utförts ges BCG-vaccin endast till barn med helt negativ reaktion, d.v.s. 0 mm.

TST kan även användas som del i hälsoundersökning för att utesluta tuberkulosinfektion. Denna frågeställning utreds dock i första hand med IGRA (Interferon gamma release assay) som är mer specifik för att identifiera tuberkulos och rekommenderas från 2 års ålder. IGRA-testet reagerar inte på tidigare BCG-vaccination och kan inte avgöra om ett barn är vaccinerat med BCG-vaccin.

Samtidig administration av vacciner

- Flera avdödade och levande vacciner kan ges samma dag.
- Avdödade vacciner kan ges med valfritt intervall oberoende av varandra.
- Ett avdödat och ett levande vaccin kan också ges med valfritt intervall, oberoende av varandra.
- Två parenterala levande vacciner kan ges samma dag eller med minst 4 veckors intervall. Orala och nasala levande vacciner kan ges samma dag som andra vacciner eller med valfritt intervall.
- Då flera parenterala vacciner administreras samtidigt ska olika vaccinationsställen användas.

Behörighet att ordinera vaccination ([HSLF-FS 2018:43](#))

En sjuksköterska som har genomgått antingen specialistutbildning till distriktssköterska eller specialistutbildning inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar är behörig att ordinera vaccination i enlighet med barnvaccinationsprogrammet inklusive kompletterande vaccinationer.

RHB:

[Vaccination av barn med oklar vaccinationsbakgrund - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](#)

RHB, regional länk Örebro län

[Asylsökande och andra grupper av nyanlända barn – vaccinationsnamnes och ordination](#)

Folkhälsomyndigheten, UPPDATERAD AUGUSTI 2020:

[Vaccination av barn och ungdomar - Vägledning för vaccination enligt föreskrifter och rekommendationer — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Leif Ekholm

När använd EMLA vid BCG och TST

FASS har tidigare avrådit från att använda smärtlindring med EMLA i samband med intrakutana BCG-injektioner. Anledning har varit att EMLA har viss antibakteriell effekt vilket teoretiskt skulle kunna påverka vaccineffekten. Samtidigt finns en svensk artikel från 1998 som visar att det gått bra med EMLA inför BCG och att användning inte påverkat utveckling av den lokala reaktionen. EMLA gör att huden luckras upp och för vissa blir det svårare att sätta BCG.

BCG: EMLA kan användas för barn som är mycket stickrädda men rekommenderas inte till alla barn. Injektionsstället ska vara rent och torrt. Undvik desinfektionsmedel.

Studier med TST har visat att resultatet hos de flesta barn/vuxna inte påverkas, men på individnivå finns det personer som skiljer sig i resultaten.

Bedömning är att EMLA kan sättas *vid behov om det finns skäl*, men inte rekommenderas rutinmässigt.

TST: EMLA kan användas för barn som är stickrädda. Den evidens som finns visar god smärtlindring och att TST-reaktionen är jämförbar med och utan EMLA, men testresultatet kan i enstaka fall påverkas.

Injektionsstället ska vara rent och torrt, desinfektion är inte nödvändigt.

Leif Ekholm

Nationella vaccinupphandlingen 2023

Nu är den nationella vaccinupphandlingen för barnhälsovården klar

Upphandlade vacciner 2023-09-01–2027-08-31:

- RotaTec MSD Vaccin mot rotavirus
- Hexyon Sanofi AB Vaccin mot difteri, stelkramp, kikhosta, polio och Haemophilus influenzae typ B och hepatit B (sexvalent vaccin)
- Tetravac Sanofi AB Vaccin mot difteri, stelkramp, kikhosta och polio (fyrvärent vaccin)
- Vaxneuvance MSD Vaccin mot pneumokocker (konjugerat, 15 serotyper)
- M-M-RVAXPRO MSD Vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund

De nya vaccinerna är utbytbara med varandra, dvs RotaTec med Rotarix och även Vaxneuvance med Synflorix.

- Om BVC har givet en dos Rotarix och sedan inte har kvar av Rotarix fortsätter BVC med ge 2 doser RotaTec*.

- Om RotaTec ges som någon dos så är det alltid med sammanlagt 3 doser för full serie.

- BVC kan fortsätta med Vaxneuvance oavsett om det är givet 1 eller 2 doser av Synflorix.

Texter i RHB och på FoHM kommer att anpassas, t.ex. att Vaxneuvance har en enklare dosering med färre doser än Synflorix för barn ≥ 12 mån:

- Ovaccinerade barn mellan 12 månader och <2 år: 2 doser á 0,5 ml med 2 månader mellan doserna.

- Ovaccinerade BARN mellan 2 och <18 års ålder: 1 dos (0,5 ml).

Leif Ekholm

Logoped till alla BHT

Från och med i höst ska alla BHT ha en logoped kopplat till sig. De stora behov som vi ser bland barnen och den långa kön till Logopedmottagningarna har gjort att vi med hjälp av "Nära vård-projektpengar" har kunnat anställa 200% logoped, fördelat på 4 logopeder. Det är en satsning för att kunna fokusera mer på tidiga insatser. Vi hoppas att detta ska vara till stor nytta för de barn som behöver det som allra mest.

Logopederna ska även göra vissa individuella insatser och viss gruppverksamhet men hur detta ska utformas är inte bestämt än. För er som har BHT i maj och juni kommer troligtvis "er" logoped att delta för att börja sätta sig in i arbetet och lära känna er i teamen. De kommer vara anställda inom enheten Förstärkt barnhälsovård.

Märtha Lundkvist

Enhetschef Förstärkt barnhälsovård

Komigång Online – en möjlighet till tidigare insatser vid kommunikationssvårigheter

Forskning visar att det mest gynnsamma för barns kommunikationsutveckling är att vuxna runt dem använder en inkännande och svarande kommunikationsstil och att de erbjuder alternativ och kompletterande kommunikation, till exempel bildstöd eller tecken.

Några av er kommer kanske ihåg att jag nämnt på gruppträffar under hösten 2022 att vi i Region Örebro län kommer starta igång en digital föräldrautbildning från kurskonceptet AKKtiv som kallas "Komigång Online". Detta är en digital variant av kursen "AKKtiv Komigång" som redan erbjuds på plats på logopedmottagningarna och Barn- och ungdomshabiliteringen. Tanken med den digitala varianten är att bland annat BHV-personal ska kunna informera om och erbjuda denna insats tidigt, så att barn och familj ska få så tidiga insatser som möjligt.

BHV-sjuksköterskans uppgift kommer vara att informera om webkursen och aktivera genom att registrera barnets personnummer så att anhöriga kan nå utbildningen via "1177 Stöd och behandling". Kursen omfattar ca 8 timmar och innehåller förklarande filmer, exempel från verkliga familjer och inspelade samtal med både professionella och andra föräldrar. Man kan titta och lyssna via 1177 i mobil, surfplatta eller dator i sin takt när det passar. Kursen finns i nuläget på svenska, men kommer inom kort på engelska, arabiska och somaliska.

Detta är en insats inom BHV:s mellangröna fält. Syftet med kurserna är att personer i barnens omgivning lär sig strategier för att stötta och stimulera kommunikation. Föräldrarna får grundläggande kunskap kring kommunikationsutveckling. Kursen är framtagen av DART kommunikationscenter i samarbete med bland annat Central BHV, neuropsykiatrisk mottagning och logopedmottagning i Västra Götalandsregionen.

Komigång Online kan ni erbjuda:

- Från 18 månaders ålder vid samspels-, kommunikations- eller språkavvikelse
- När barnet uppvisar svårigheter gällande kommunikation och samspel, tex bristande ögonkontakt, svarar inte på tilltal, visar begränsad förmåga till lek och samspel med andra
- När det finns en misstanke om begränsad språklig förståelse hos barnet
- När barnets språkliga och kommunikativa utveckling föranleder oro hos föräldrar och BHV-sjuksköterska
- När remiss till logoped och/eller BUP har eller ska skickas
- Vid behov av vidare utredning men föräldrar vill avvakta

Redan nu kan ni boka in **måndag 22/5 eller onsdag 31/5 kl 13.00 – 15.45** för "En eftermiddag med fokus på insatser språk och kommunikation inom BHV", där del av tiden är utbildning i Komigång Online för er för att kunna börja erbjuda familjer denna insats. Båda tillfällena är via Teams.

Ni kommer inom kort få mail där ni kan anmäla er i PING PONG till något av dessa tillfällen.

Johanna Karlhager

Filmer om språk på 1177

Region Halland har lagt upp 10 korta väldigt bra filmer om språk, språkutveckling och vad som är viktigt för föräldrar att tänka på kring språkutveckling. De berör bland annat teman som det första samspelet, utvecklingen steg för steg, leken, de små pratstunderna, bokläsning, flera språk och skärmtid. Titta gärna och tipsa familjer ni träffar. Dessa filmer finns på svenska.

[Barnets språkutveckling - 1177](#)

Johanna Karlhager

Forskning

Bättre matvanor och mindre skärmtid hos små barn –

Med hjälp av en mobilapp på flera olika språk kunde föräldrar i Sverige ge sina små barn bättre matvanor och mindre skärmtid. Läs mer [här](#).

Maria Stark

Publikationer

Glöm inte att beställa:

- "Barn har rätt till en uppväxt utan våld" som delas ut vid första hembesöket samt
- "Att leva med barn" som kan erbjudas vid 2,5 års besöket

De finns hos oss på Centrala barnhälsovården.

Maria Stark

Gåvoböcker Örebro kommun

Örebro bibliotek delar med hjälp av BVC ut boken "Pinos dagbok" när barnet är 1,5 år.

Vid 2,5 års besöket på BVC får barn och föräldrar en folder och presentkort och får sedan gå till sitt närmaste bibliotek för att hämta ut en bok. De får välja på "Tryntrollet och björnen" eller "Barnens sånger och sagor". Vid besöket på BVC får de även en pixibok "Bockarna Bruse" som Biblioteksutveckling Region Örebro län köpt in.

Om BVC saknar presentkort (2,5 år) och/eller folder (1,5 år och 2,5 år) ta gärna kontakt med biblioteket, se nedan.

Om ni har frågor så hör av er till: barninfo@orebro.se eller nada.novovic@orebro.se

Webbföreläsningar/utbildningar

Kunskapsstöd språk och kommunikation

Nu finns ett inspelat webinarium på 27 minuter om BHV:s nya kunskapsstöd "Stödja och stimulera kommunikations- och språkutveckling bland barn 0-2 år". Innehåller viktig information som rör språk och vilken evidens som finns för olika insatser direkt kopplat till BHV:s uppdrag. Titta gärna om ni har möjlighet!
[Webinarium om Socialstyrelsens nya kunskapsstöd för små barn \(bokstart.se\)](#)

Johanna Karlhager

Förstå familjen

"Förstå familjen" är ett verktyg för dig som i ditt arbete möter föräldrar med olika kognitiva svårigheter. Ibland vet du om att föräldern har svårigheter, men inte alltid. Det syns oftast inte utanpå. Detta är det nya avsnittet i "En förälder blir till" ett kunskapsstöd för dem som möter barn 0-6 år samt det ofödda barnet.

Föreläsar gör Kristin Eliasson från Region Västra Götaland, deltar gör även representanter från Länsstyrelsen Vuxenhabiliteringen i Örebro län

Detta är en Webbföreläsning förmiddagen den 25 maj. Anmälan och program kommer under april i PING PONG

Maria Stark

Värna våra yngsta

Konferens med särskilt fokus på stöd till barn i utsatta situationer, tidig upptäckt och tidigt stöd. Konferensen riktade sej främst till professionella inom tex. mödra- och barnhälsovård

Tre inspelade webbföreläsningar som vi rekommenderar er att om möjligt ta del av.

[Att möta hela världen – om behovet av interkulturell kompetens | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)

Mona Lindqvist, psykologspecialist och Fil. dr. vid Transkulturellt Centrum

[Hur uttrycker små barn psykisk ohälsa? | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)

Katrin Bernstad, specialistpsykologbarn 0-6 år

[Hur kan små barn och föräldrar som upplevt svåra påfrestningar som exempelvis förlust, krig och flykt stödjas och stärkas? | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)

Anna Norlén, leg psykolog

Maria Stark

Saga-sagor

Glöm inte att anmäla er till den digitala utbildningen inför "Sagasagor" i hälsosamtalet vid 5 år.

Via nedanstående länk kan du anmäla dig till den digitala utbildningen.

En anmälan krävs för varje person. Dvs. även om du kommer att sitta tillsammans med dina kollegor så måste alla göra en anmälan.

Följande datum erbjuds för utbildning under hösten 2023. I anmälan nedan bestämmer du vilket datum som passar bäst för dig. Samma tid för alla datum: Kl. 9.00-12.00. Plats: Digitalt via Zoom.

1. 12 september
2. 13 september
3. 14 september
4. 19 september
5. 20 september
6. 21 september

Anmäl dig här: <https://ui.unqpd.com/Surveys/38f82686-7801-4b9a-afd8-4291092c575c>
Maria Stark

Introduktionsutbildning till dig som nyanställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet

Kommande utbildningar:

April

- Vaccinationer [Länk till anmälan](#)

Maj

- Startutbildning [Länk till anmälan](#)
- BHV-sjuksköterskans arbete [Länk till anmälan](#)
- Syn och synundersökning [Länk till anmälan](#)

September

- Språkscreening vid 2,5 år samt språkbedömning vid 4 år [Länk till anmälan](#)
-

---

*Vi på Centrala barnhälsovårdsenheten
önskar er alla
Glad Påsk!*

Hanna, Johanna, Lena, Maria, John och Leif

**GLAD
PÅSK!**

